

„Osobně preferuji hrát skladby tak, jak byly starými mistry napsány,“ říká Václav Hudeček

03.05.2016

K příležitosti povýšení Žižkova na město vystoupí 16. května od 20 hodin v kostele sv. Prokopa houslista Václav Hudeček. Fenomenální virtuos se Radničním novinám svěřil se svou láskou k hudbě, starým mistrům i vlastním houslím, které dokonce trumfnou legendární stradivárky.

Na velkých pódiih stojíte již od patnácti let. Jaký byl Václav Hudeček, když vystupoval s Královskou filharmonií, a jaký je dnes?

Byl mladý, nezkušený, plný očekávání a zajímal se především o fotoaparáty a letadla. Právě to bylo zřejmě jedním z důvodů, proč se na svých prvních koncertech v londýnské Royal Albert Hall, kde vás poslouchá 8 000 diváků, nesesypal. Samozřejmě byl jako muzikant vždy perfektně připravený, ale důležitost těch chvil na tak významném pódiu a s tak věhlasným orchestrem si vůbec neuvědomoval. Dnešní Václav Hudeček si naopak uvědomuje, jaké to bylo štěstí, že začínal v těch zázračných letech šedesátých, kdy Československo bylo vnímáno jako mimořádně kulturní země, kdy naše filmy vítězily na světových festivalech, kdy se agentury praly o naše symfonické orchestry, výtvarníci a architekti dobývali svět. Tato atmosféra, která byla cítit v celé kulturní části zeměkoule, určitě sehrála významnou roli i v začátku mezinárodní kariéry chlapce z Čech.

O tom, že jste byl žákem legendárního Davida Oistracha, se napsalo již mnoho. Přesto se zeptám: jaký doopravdy byl?

David Oistrach byl jedinečný člověk. Přestože patřil k největším muzikantům 20. století, vůbec se nechoval jako mnoho takzvaných virtuosů dnešní doby. Byl pokorný, laskavý a neobyčejně skromný. Rozdával svoje umění a pomoc nezištně a ve srovnání s dnešními astronomickými honoráři daleko méně významných umělců prakticky zadarmo. Neliboval si ani v luxusu, ani ve výstředním oblékání a asi by se dnes moc divil, co všechno je možné vidět a slyšet v koncertních sálech.

Sám učíte v rámci luhačovických kurzů. Co nejdůležitějšího předáváte dál svým žákům?

Luhačovická akademie je letní škola, která trvá 14 dnů. Je to velmi omezený čas a způsob výuky se nedá srovnávat s řádným studiem na konzervatoři nebo AMU. Nicméně pro mladé talentované hudebníky je setkání s muzikantem, který takřka denně stojí na koncertním pódiu, zajímavé a poučné. Zkušenosti jsou přínosné zvláště pro ty studenty, kteří mají ambice stát se sólisty. Výuka je velice individuální a každému se snažím pomoci. Samozřejmě se studenty, kteří se účastní akademie, mohu opakovaně pracovat daleko intenzivněji. Já sám jsem absolvoval asi pětkrát podobné kurzy v Curychu u vynikajícího houslisty Nathana Milsteina, který pocházel ze stejné školy v Oděse jako David Oistrach, ale jeho rodina se odstěhovala po revoluci do USA.

Platíte za skvělého virtuosa. Dává vám někdo zpětnou vazbu kromě obecenstva?

Moc rád hraji se svými letními studenty, a to nejen s aktuálními vítězi z Luhačovic, ale i když už dospějí a jsou laureáty velkých světových soutěží. Je radost prožívat vzájemné souznění na koncertním pódiu. Navíc mám skvělou ženu, která má neobyčejně vytříbený vkus, a to nejen pro vnímání hudby, a která je

mým nejlepším rádcem, pomocníkem a „zpětnou vazbou“.

Ke které skladbě nebo autorům se nejraději vracíte?

Z houslových koncertů asi nejčastěji hrají Dvořáka, Čajkovského a Vivaldiho.

Do jaké míry je náročné sestavit skladby tak, aby program bavil nejenom vás, ale i diváky? Jsou stále největšími tahouny koncertních síní autoři jako Mozart, Beethoven nebo Dvořák?

Za staletí před námi bylo napsáno tolik nádherné hudby, že ji ani za jeden celý houslistický život nikdo není schopen nastudovat. Publikum miluje starou hudbu, baroko, klasicismus, romantiku. Jsou ale i žijící skladatelé, zvláště pak současná mladá generace, kteří píší skvělé skladby.

Měl jste zapůjčené i slavné housle od Stradivariho. Jsou mýty o jejich zvuku pravdivé, anebo se vyrovnají vašim nejlepším houslím?

Stradivariho nástroj, který je ve státní sbírce a na který jsem několik let hrál, nepatří bohužel k tomu nejlepšímu, co tento velký Ital postavil. Pro mě jej z nepochopitelných důvodů Josef Suk v sedmdesátých letech vyměnil za špičkový Stradivariho nástroj Camposelice, na který hrával jeden z největších českých houslistů Váša Příhoda. Vzhledem k tomu, že moje nástroje mají znatelně lepší zvuk než státní stradivárky, záhy jsem je do sbírek odevzdal, aby byly k dispozici dalším kolegům, a vrátil jsem se ke svým instrumentům. Co se mýtů týká, to by bylo na dlouhé povídání. Krátce řečeno: než špatného Stradivariho, raději dobrého Helmera (Carolus Helmer, pražský houslař a současník Stradivariho - pozn. red.).

Někteří špičkoví umělci si vzali za cíl zpopularizovat vážnou hudbu kombinováním různých žánrů. Jak se na to díváte vy?

Bohužel je v tomto snažení i veliké množství takových, kteří nemají vlastní nápady takzvaně „povyšují“ skladby velkých skladatelů. Ti však podobné „služby“ ke své propagaci opravdu nepotřebují. Staletí už prokázala jejich velikost, genialitu a dokonalost. Leonarda da Vinci také nepřemalováváte, aby se stal přístupnější publiku. Samozřejmě existují i zdařilé úpravy a projekty, které však nemají za cíl něco zpopularizovat, nýbrž jedná se většinou o úpravu pro určité nástrojové obsazení hrajícího ansámblu. Osobně však preferuji hrát skladby tak, jak byly starými mistry napsány. Mozart, Brahms, Vivaldi a všichni další opravdu nepotřebují být popularizováni tím, že jsou přepisováni.

Co plánujete na tento rok?

Je toho hodně, na podzim zahájíme 25. sezónu Svátků hudby v Praze a já už svoji 50. sezónu na koncertních pódii! V Luhačovicích se koná 20. akademie a to je jen zlomek našich jubilejních aktivit. Kromě toho samozřejmě desítky koncertů doma i v zahraničí.

Václav Hudeček (nar. 1952) patří ke špičkovým houslovým virtuosům a pro svůj nezaměnitelný styl hraní je vyhledávaným interpretem. Svoji kariéru zahájil již v 60. letech, kdy ve věku patnácti let vystoupil na koncertu v Londýně s Royal Philharmonic Orchestra. O den později ho slyšel legendární David Oistrach, předpověděl mu velkou budoucnost a nabídl mu pedagogickou pomoc. Od svého londýnského debutu vystupoval po celém světě na nejprestižnějších pódii (Carnegie Hall, Royal Festival Hall, Suntory Hall, Osaka Festival Hall, Sydney Opera) a s nejlepšími světovými orchestry. Jeho nahrávka Vivaldiho Le Quattro Stagioni s dirigentem Pavlem Koganem je od roku 1992 stále nejúspěšnější produkcí v České republice. Václav Hudeček za ni obdržel zlatou a v roce 1997 platinovou desku.

Text: Martin Hořna